

Obsah

PŘEDMLUVA.....	9
STRUČNÝ ÚVOD: VZNIK ČESKÉ ARCHEOLOGIE JAKO VĚDNÍHO OBORU VE FÁZI ROMANTISMU.....	12
1. PŘEDPOKLADY.....	14
1.1. Věda druhé poloviny 19. století v obrazech.....	14
1.1.1. Evolucionismus: vůdčí paradigma nové doby.....	14
1.1.2. Pozitivismus: praxe spíše než filozofie.....	16
1.1.3. Historická antropologie: jádro nové vědy o člověku.....	17
1.1.4. Etnologie: kulturní a sociální aspekt antropologie.....	22
1.1.5. Archeologie: dezintegrace a nová integrace.....	24
1.1.6. Prehistorie: název oboru jako odraz nové doby.....	26
1.1.7. Nacionalismus: vrozená vlastnost archeologie?.....	28
1.2. Organizace vědecké práce a budování její instituční základny.....	29
1.2.1. Univerzity.....	30
1.2.2. Vědecké společnosti.....	33
1.2.2a. Učené společnosti tradičního typu.....	33
1.2.2b. Vědecké společnosti antropologické fáze.....	34
1.2.2c. Německo: antropologické společnosti.....	36
1.2.2d. Rakousko-Uhersko: antropologické společnosti.....	38
1.2.2e. Čechy: pokusy o antropologický spolek.....	39
1.2.2f. Čechy – spolky inklinující k antropologii.....	40
1.2.3. Muzea, muzejní a archeologické spolky.....	41
1.2.3a. Muzea zemská, národní a státní.....	41
1.2.3b. Regionální muzea a muzejní spolky.....	46
1.2.3c. Archeologický sbor Společnosti Musea království Českého.....	52
1.2.3d. Čechy: další české archeologické spolky.....	59
1.2.3e. Čechy: německé historické spolky (a národnostní poměry v archeologii).....	60
1.2.3f. Sbírký soukromých osob.....	64
1.2.3g. Muzeologie.....	68
1.2.4. Sjezdy a kongresy.....	68
1.2.4a. Evropské kongresy antropologie a prehistorické archeologie.....	69
1.2.4b. Sjezdy regionální a národní.....	71
1.2.4c. Sjezdy v Čechách.....	73
2. PRAMENY.....	76
2.1. Pramenná základna: druhy nalezišť a nálezů, jejich výklad a kritika.....	76
2.1.1. Prameny nemovité.....	77
2.1.1a. Objekty a lokality pohřební povahy.....	77
2.1.1b. Objekty a lokality sídlištní povahy.....	80
2.1.1b.1. Hradiště.....	81
2.1.1b.2. Jeskyně.....	83
2.1.1b.3. „Nákolní osady“.....	86
2.1.1b.4. Otevřená sídliště.....	89
2.1.1c. Hromadné nálezy.....	93
2.1.1d. Objekty kultovní povahy.....	95
2.1.1d.1. Megalitické objekty.....	95
2.1.1d.2. „Obětní kameny“.....	95

2.1.1d.3. Viklany.....	96
2.1.2. Prameny movité.....	96
2.1.2a. Kamenná štípaná industrie.....	96
2.1.2b. Kamenná broušená industrie.....	97
2.1.2c. Bronzová industrie.....	99
2.1.2d. Železná industrie.....	100
2.1.2e. Keramika.....	101
2.2. Prameny neartefaktuální povahy: nálezy a pozůstatky.....	104
2.2.1. Anorganické materiály.....	104
2.2.1a. Suroviny kamenné štípané industrie.....	104
2.2.1b. Suroviny kamenné broušené industrie.....	105
2.2.1c. Kovy.....	107
2.2.2. Nálezy botanické.....	107
2.2.3. Nálezy zoologické.....	108
2.2.4. Nálezy antropologické.....	109
2.3. Způsoby zkoumání a získávání archeologických památek.....	110
2.3.1. Terénní průzkum a výzkum.....	110
2.3.1a. Povrchový průzkum.....	112
2.3.1b. Terénní výzkum (vykopávky).....	113
2.3.2. Terénní dokumentace.....	119
2.3.3. Zacházení s nálezy.....	121
2.4. Ukládání nálezů v muzeích a sbírkách.....	122
2.4.1. Konzervace a restaurace.....	123
2.4.2. Sbírková evidence.....	123
2.5. Zpřístupňování movitých archeologických památek.....	124
2.5.1. Muzejní expozice.....	124
2.5.2. Výstavy v muzeích i mimo muzea.....	129
2.5.2a. Archeologie na světových výstavách.....	129
2.5.2b. Regionální archeologické výstavy.....	131
2.5.2c. Specializované prehistorické výstavy.....	134
2.5.2d. České antropologicko-prehistorické výstavy osmdesátých let.....	135
2.6. Publikace hmotných pramenů.....	136
2.6.1. Knižní publikace.....	137
2.6.2. Periodika.....	140
2.6.3. Ilustrace.....	146
2.7. Ochrana archeologických nálezů a lokalit (památková péče).....	149
3. INTERPRETACE.....	154
3.1. Metody vyhodnocení pramenů.....	154
3.1.1. Metoda stratigrafická (vrstevního sledu).....	154
3.1.2. Metoda srovnávací (komparativní).....	156
3.1.3. Morfologie a terminologie.....	158
3.1.4. Současnost nálezů a nálezové celky.....	161
3.1.5. Typologie a typologická metoda.....	161
3.1.6. Metoda relativně chronologická.....	164
3.1.7. Kartografie a chórologie.....	165
3.1.8. Pojem archeologického typu a kultury.....	168
3.2. Relativní chronologie a periodizace pravěku.....	170
3.2a. Systém tří dob.....	170
3.2b. Relativní chronologie v Čechách: hlavní úloha keramiky.....	174
3.2.1. Doba dřevěná či kostěná.....	178
3.2.2. Doba kamenná.....	178
3.2.2a. Eolity.....	179
3.2.2b. Paleolit.....	179
3.2.2b.1. Kvartérní geologie.....	179
3.2.2b.2. Archeologie.....	181
3.2.2b.3. Antropologie.....	190

3.2.2c. Mezolit.....	192
3.2.2d. Neolit.....	193
3.2.2d.1. Obecná problematika.....	193
3.2.2d.2. Otázka neolitu v Čechách.....	194
3.2.2d.3. Keramika.....	196
3.2.2d.4. Sídlíště.....	199
3.2.2e. „Nákolní osady“ a megalitické objekty.....	202
3.2.3. Doba měděná.....	202
3.2.4. Doba bronzová.....	203
3.2.5. Doba železná.....	209
3.2.5a. Doba halštatská.....	211
3.2.5b. Doba laténská.....	212
3.2.5c. Čechy v době železné.....	214
3.2.6. Doba římská.....	218
3.2.7. Doba stěhování národů.....	221
3.2.8. Raný středověk.....	221
3.3. Absolutní chronologie.....	229
3.4. Rámcový interpretační model pravěké a raně středověké společnosti.....	231
3.5. Hospodářský a kulturní vývoj v pravěku.....	232
3.6. Prvotní společnost.....	235
3.7. Etnická interpretace nálezů.....	236
4. ARCHEOLOGIE V ŽIVOTĚ A KULTUŘE DOBY.....	244
5. SHRNUÍ A DOSLOV.....	251
6. BIBLIOGRAFIE.....	257
6. 1. Literatura dokladová (do roku 1900 včetně) – dobové publikace a prameny.....	257
6. 2. Literatura výkladová (od roku 1901) – zpracování.....	273
REJSTŘÍK OSOBNÍCH JMEN.....	282
ZUSAMMENFASSUNG.....	286